

Binnen de vaste commissie voor Economische Zaken hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Economische Zaken over de informele Landbouw- en Visserijraad op 21 tot 23 mei 2017.

De fungerend voorzitter van de commissie,
Ziengs

De adjunct-griffier van de commissie,
De Vos

Inhoudsopgave	blz.
I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie	4
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie	4
Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie	5
II Antwoord/Reactie van de Staatssecretaris	5
III Volledige agenda	5

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

Tijdens de informele Landbouwrapraad zal gesproken worden over klimaatverandering, waterbeschikbaarheid en nieuwe uitdagingen voor de landbouw. Kan de Staatssecretaris aangeven of en op welke manier hij betrokken is bij de voorbereiding van dit agendapunt? Nederland heeft immers veel expertise op dit onderwerp. Te lezen valt dat er wordt gesproken over mogelijke beleidsinitiatieven op gebied van onderzoek en innovatie om de weerbaarheid van de landbouw tegen klimaatverandering te vergroten. Welke inzet kiest de Staatssecretaris in dezen en op welke manier wil hij de Nederlandse kennis en expertise delen? Op welke manier heeft de Staatssecretaris de afgelopen maanden de boeren en tuinders die dagelijks in de praktijk bezig zijn met dit onderwerp betrokken bij het inventariseren van knelpunten en oplossingsrichtingen? Nederland is koploper op het gebied van innovatie. Zeker op het gebied van duurzaamheid en milieu zijn er goede resultaten maar we hebben tegelijkertijd te maken met de beperkingen van de Brusselse regelgeving. Zeer recent het pulskordossier maar ook op het thema mest worden innovaties tegengehouden of gefrustreerd door regelgeving. Op welke wijze gaat de Staatssecretaris dit onderwerp agenderen en is hij bereid om tijdens deze informele Raad en de Raden die volgen te pleiten voor meer ruimte voor innovatie? Op de geannoteerde agenda staat het voornemen van mogelijke beleidsinitiatieven. Kan de Staatssecretaris hiervoor een tijdspad schetsen en is de Staatssecretaris met de leden van de VVD-fractie eens dat er bij beleidsvoornemens vooral ruimte moet zijn voor innovaties en het wegnemen van de belemmeringen?

Op dit moment wordt de brede weersverzekering geëvalueerd. Wanneer verwacht de Staatssecretaris dat deze evaluatie is afgerond, zodat het rapport van de evaluatie en een kabinetsreactie naar de Kamer gestuurd kunnen worden? De evaluatie duurt langer dan in eerste instantie verwacht. Heeft dit gevolgen voor de brede weersverzekering 2017? Afgelopen jaar heeft Zuidoost-Nederland te kampen gehad met water- en hagelschade. Als het gaat om wateroverlast ligt er ook een belangrijke taak bij de waterschappen. De primaire taak van de waterschappen is waterbeheer. De Kamer heeft hier een aantal maal over gedebatteerd. Kan de Staatssecretaris aangeven of waterschappen op dit moment alles in het werk hebben gesteld om waterafvoer en waterberging zo optimaal mogelijk te laten verlopen? Zo ja, kan de Staatssecretaris een voortgang schetsen. Zo nee, waarom niet?

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de antwoorden op schriftelijke vragen over het stalsysteem «koeientuin». De Staatssecretaris geeft in zijn beantwoording aan dat de Europese Commissie geen juridische grondslag ziet om uitzondering te maken op de biologische regels. Mogelijk zou dit na 2019 kunnen wanneer de onderhandelingen over herziening van de verordening voor biologische landbouw zijn afgerond. Wat vindt de Staatssecretaris van het standpunt van de Europese Commissie? Deze leden zien ook dit als voorbeeld waarbij de innovatie en technische vernieuwing door regelgeving wordt geblokkeerd. Uit de beantwoording van deze schriftelijke vragen blijkt niet dat de Staatssecretaris andere wegen gaat bewandelen om dit aan de orde te stellen in Brussel. Kan de Staatssecretaris aangeven waarom niet? Is de Staatssecretaris bereid om zich ook langs andere wegen in te zetten voor meer ruimte voor innovatie en technische ontwikkeling en op welke manier? Zo nee, waarom niet? Dit geldt overigens niet alleen voor de «koeientuin» maar ook voor de vele andere voorbeelden die er zijn (en enkele die in deze inbreng genoemd zijn).

De leden van de VVD-fractie vinden het te vroeg om zich uit te spreken over de inzet van de directe betalingen naar ondersteuning van maatschappelijke diensten. Dit is onderdeel van een bredere discussie over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, die van cruciaal belang is voor de Nederlandse boeren en tuinders. Deze leden vragen dan ook een pas op de plaats te maken en dit thema onderdeel te laten zijn van de brede onderhandelingen over een nieuw GLB.

De leden van de VVD-fractie hebben kennis genomen van het feit dat de Staatssecretaris tijdens de Landbouw- en Visserijraad van afgelopen donderdag opvolging heeft gegeven aan de motie Bruins c.s. (Kamerstuk 21 501-32, nr. 1020). Nederland stemde tegen het voorstel inzake de technische maatregelenverordening. Helaas mocht het niet baten. Kan de Staatssecretaris toelichten hoe de discussie over de pulsvisserij is verlopen? Wat waren precies de argumenten van Denemarken om tegen te stemmen en Duitsland om zich te onthouden? Kan de Staatssecretaris toelichten wat dit voor het verdere traject zal betekenen? Voorts, zijn er nieuwe bezwaren of voorstellen op tafel gekomen tegen of ter uitbreiding van de pulsvisserij en zo ja, welke? Wat is de verdere inzet van Nederland?

De leden van de VVD-fractie vragen zich af wat het besluit van de Raad in de praktijk zal betekenen voor de 84 kotters die er momenteel in Nederland varen? Naar zij hebben begrepen heeft de kottersvloot nog zo'n twee jaar ontheffing, zo lang het onderzoek loopt. Kan de Staatssecretaris bevestigen dat in ieder geval tot het wetenschappelijk onderzoek is afgerond (prognose is 2020) de kotters kunnen blijven varen? Voorts, kan de Staatssecretaris aangeven op welke effecten van pulsvisserij het wetenschappelijk onderzoek zich allemaal richt? Deze leden hebben namelijk geluiden gehoord dat de kans dat het onderzoek een positief oordeel ten aanzien van de pulsvisserij zal geven aanzienlijk klein is, omdat er een breed scala aan effecten wordt onderzocht, zoals de invloed op de haaien en roggen populatie. Kan de Staatssecretaris zijn visie hierop delen?

Kan de Staatssecretaris toelichten wat er tijdens de laatste Landbouwraad is besproken over de nieuwe voornemens van de Europese Commissie om meer ruimte te creëren voor regionale groepen, zodat zij in kleiner verband tot maatafspraken kunnen komen? Tijdens het laatste algemeen overleg gaf de Staatssecretaris aan dat dit voor de pulsvisserij ook een belangrijke stap voorwaarts is. Kan de Staatssecretaris aangeven hoe hij dit precies voor zich ziet en welke acties hij gaat nemen om het belang van de Nederlandse pulsvisserij in de regionale groep te verdedigen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de informele landbouw- en visserijraad van 21 tot 23 mei 2017. Hierover hebben deze leden nog vragen.

De leden van de CDA-fractie zijn van mening dat we moeten zorgen voor een sterke Nederlandse landbouwsector. Het voortbestaan van familiebedrijven in de land- en tuinbouw en visserij raakt ons allemaal. Ten behoeve van de voedselzekerheid in Nederland moeten we de landbouwsector willen behouden. De Staatssecretaris geeft aan: «Vanwege de toenemende productierisico's die worden veroorzaakt door klimaatverandering zal het voor een landbouwer inderdaad steeds belangrijker worden om risicobeheerstrategieën op te nemen in zijn of haar bedrijfsvoering. Dit vind ik primair de verantwoordelijkheid van de landbouwer». Is het niet juist in het kader van voedselzekerheid en als Nederland niet afhankelijk willen zijn van geopolitieke verhoudingen mede de verantwoordelijkheid van de overheid om samen met het bedrijfsleven risicobeheerstrategieën te ontwikkelen? Hoe maken we risicobeheersingsinstrumenten aantrekkelijker voor boeren en tuinders? Is het mogelijk het eigen risico omlaag te brengen of de belastingafdracht over deze risicobeheersingsinstrumenten naar beneden te brengen, zo vragen deze leden. De Staatssecretaris stelt: «Om op langere termijn in staat te zijn de wereldbevolking op duurzame wijze te voeden is daarnaast een omslag naar klimaatslimme landbouw nodig». Wat verstaat de Staatssecretaris in de Nederlandse situatie onder klimaatslimme landbouw?

De leden van de CDA-fractie vernemen dat het systeem voor de gecombineerde opgave bij RVO er de laatste tijd veelvuldig uitligt. Wat is hier de oorzaak van, zo vragen deze leden. Welke gevolgen kan dit hebben voor diegenen die op tijd aangifte willen doen en welke oplossingen zijn daarvoor?

In het kader van de uitvoering van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en dan in het bijzonder het plattelandsontwikkelingsprogramma (POP) dat in de ogen van de Staatssecretaris aan belang zou moeten toenemen bij de komende hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, enkele vragen van de CDA-fractie over de uitvoering van het derde plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3). Kan de Staatssecretaris aangeven hoeveel POP3-middelen er in de jaren 2014, 2015 en 2016 beschikbaar zijn gesteld en hoeveel er tot op heden is besteed? Kan de Staatssecretaris aangeven voor welke maatregelen de middelen precies zijn ingezet? Welke provinciale openstellingen zijn er geweest, en hoeveel geld is daarin geprogrammeerd? Welke geplande openstellingen zijn er dit jaar en komend jaar en welke middelen zijn daarmee gemoeid? Hoe beoordeelt de Staatssecretaris de uitvoering van het POP3 in zijn algemeen, en wat zou in het licht van uw visie op de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid beter kunnen? Hoe gaat u voorkomen dat geld terugbetaald moet worden aan Brussel omdat het niet tijdig is besteed?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie herinneren zich dat er in 2015 een informele landbouwraad gehouden werd in Luxemburg over het onderwerp «Towards Climate Smart Agriculture». Toen schreef uw ambtsvoorganger dat zij het initiatief genomen had om samen met de Wereldbank en de FAO (de «coalition of the working») de *Alliance for Climate Smart Agriculture* op te richten, met op dat moment bijna 100 leden. Hoe staat het op dit moment met dat initiatief? Welke resultaten zijn te verwachten?

Deze leden vragen zich af in hoeverre, voor het onderdeel van de informele raad dat voortbouwt op de opgave van de landbouwsector in het beperken van de uitstoot van broeikasgassen, voortgebouwd wordt op de conclusies van de hiervoor al aangehaalde informele raad uit 2015 en het door het toenmalige Luxemburgs voorzitterschap neergelegde document waarin de relaties tussen landbouw en klimaat beschreven staan.

De leden van de D66-fractie zouden graag vernemen welke vragen en beleidsinitiatieven precies op tafel liggen om de weerbaarheid van de landbouw tegen klimaatverandering te vergroten met onderzoek en innovatie. Welke krachtverhoudingen tussen de verschillende lidstaten verwacht de Staatssecretaris daar? Verwacht de Staatssecretaris dat de gevoelde noodzaak productierisico's ten gevolge van klimaatverandering tegen te gaan ook gaat leiden tot een verschuiving van middelen van de eerste naar de tweede pijler van het GLB, en zodoende van algemene inkomenssteun naar gerichte subsidies?

Deze leden lezen dat volgens het Maltees voorzitterschap en de Staatssecretaris «de diversiteit in situaties en belangen een balans in subsidiariteit vergt». Zij vragen om welke situaties en belangen het daarbij gaat, en aan de hand van welke concrete criteria volgens de Staatssecretaris de subsidiariteit getoetst zou moeten worden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de informele Landbouwrapad van 21 tot 23 mei 2017. Zij hebben naar aanleiding hiervan een aantal vragen.

De leden van de GroenLinks-fractie onderschrijven dat moet worden nagedacht over de weerbaarheid van de landbouw tegen klimaatverandering. Er zal tevens worden gesproken over (financiële) ondersteuning van de landbouw om de landbouw weerbaar te maken tegen klimaatverandering. Wat is de mening van de Staatssecretaris hierover en welke inzet kiest hij daarbij? Welke verantwoordelijkheid hebben boeren en tuinders zelf en welke verantwoordelijkheid is naar mening van de Staatssecretaris voor de overheid? Deze leden maken zich tevens zorgen over ontwikkelingslanden waar klimaatimpact op de landbouw desastreus kan zijn voor de voedselvoorziening in deze landen. Is de Staatssecretaris het met deze leden eens dat de Europese Unie ontwikkelingslanden moet ondersteunen in het weerbaar maken van de voedselvoorziening? Zo ja, is de Staatssecretaris bereid dit te bepleiten tijdens de informele raad?

De leden van de GroenLinks-fractie ondersteunen tevens het pleidooi van de Staatssecretaris dat ook de landbouw bijdraagt aan klimaatverandering. Deze leden zijn van mening dat een verlaging van de CO₂ uitstoot van de landbouw onderdeel zou zijn van de informele raad. Is de Staatssecretaris dat met deze leden eens? Zo ja, hoe gaat de Staatssecretaris zorgen dat dit ook op de agenda komt te staan? En wat is de Nederlandse inzet op dit punt?

II Antwoord/Reactie van de Staatssecretaris

III Volledige agenda

Geannoteerde agenda informele Landbouwrapad van 21 tot 23 mei 2017. Kamerstuk 21 501-32, nr. 1021. Brief regering d.d. 12-05-2017, Staatssecretaris van Economische Zaken, M.H.P. van Dam.